

T.C.
ANKARA
12. DARE MAHKEMES
ESAS NO : 2023/569
KARAR NO : 2023/1569

AHEF KAZANIR!

DAVACI :
VEKİL : AV. SERVET AKTAN
-UETS[16402-04179-29995]

DAVALI : ANKARA VALİLİ
VEKİL : AV.
-UETS ADRES

DAVANIN ÖZETİ : Ankara ili, Çamlıdere İlçesi, Çamlıdere Entegre Aile Sağlığı Merkezi Merkezinde Aile Hekimi olarak görev yapan davacı tarafından, 2023 yılı Ocak ayına isabet eden adli defin ve icap nöbeti ücretlerinin ödenmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Ankara Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü'nün 22.03.2023 tarih ve 211876836 sayılı tebliğinin, usule ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile 2023 yılı Ocak ayına ait adli defin ve icap nöbeti ücretlerinin, başvuru tarihinden itibaren ilave yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Dava konusu tebliğin hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 12. Daire Mahkemesi Hakimliği'nce, dava dosyası incelenerek ilgililere şu şekilde bildirildi:

Dava; Ankara ili, Çamlıdere İlçesi, Çamlıdere Entegre Aile Sağlığı Merkezi Merkezinde Aile Hekimi olarak görev yapan davacı tarafından, 2023 yılı Ocak ayına isabet eden adli defin ve icap nöbeti ücretlerinin ödenmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Ankara Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü'nün 22.03.2023 tarih ve 211876836 sayılı tebliğinin, usule ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile 2023 yılı Ocak ayına ait adli defin ve icap nöbeti ücretlerinin ödenmesi iptali istemiyle açılmıştır.

6745 sayılı Kanun ile 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 216. maddesinin de ikinci birinci cümlesi, "Defin ruhsatı sahipleri belediye tabipleri, toplum sağlığı merkezi tabipleri ile **aile hekimleri** tarafından mevtanın muayenesinden sonra verilir ve bu ruhsat sahiplerinin yerleşim yeri bazında hangi tabipler tarafından verileceği Türkiye Halk Sağlığı Kurumu tarafından belirlenir. Ölümüne sebep olan hastalık esnasında tedavi eden tabibin verdiği ruhsatname resmi tabipler tarafından tasdik edilmekle birlikte ekli ekte de belirtilmiştir ve 07.09.2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

19.01.2010 tarih ve 27467 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Mezarlık Yerlerinin Kurulması ile Cenaze Nakil Ve Defin İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin" 16/3. maddesinde de; Ölümün sağlık kurumları dışında gerçekleşmesi durumunda gömme izin belgesi cenazenin bulunduğu yerdeki belediye tabibi tarafından, belediye tabibi bulunmayan yerlerde aile hekimliği uygulandığı illerde toplum sağlığı hekimi veya aile hekimi, diğer illerde sağlık ocağı hekimi tarafından, bunların bulunmaması halinde gömme izin belgesi görevlisi tarafından verilir. Gömme izin belgesi görevlisi bulunmayan yerlerde ise bu belge jandarma karakol komutanları veya köy muhtarları tarafından verilir, düzenlemesi mevcuttur.

Diğer yandan; aile hekimliği yönünden 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'nun 3/5. maddesinde; "Sözleşme yapılan aile hekimi ve aile sağlığı elemanlarına, 657 sayılı Kanunun 4

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2023/569

KARAR NO : 2023/1569

üncü maddesinin (B) bendine göre belirlenen en yüksek brüt sözleşme ücretinin aile hekimi için (6) katını, aile sa lı ı elemanı için (1,5) katını a mamak üzere tespit edilecek tutar, çalı ilan ay sonuçlarının ilgili sa lık idaresine bildiriminden itibaren onbe gün içerisinde ödenir. (De i ik cümle: 02/01/2014-6514 S.K./52. md) Aile hekimlerine ve aile sa lı ı elemanlarına 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesinde belirtilen yerlerde haftalık çalı ma süresi ve mesai saatleri dı nda ayda asgari sekiz saat; ihtiyaç hâlinde ise bu sürenin üzerinde nöbet görevi verilir.(Ek cümle: 02/01/2014-6514 S.K./52. md) Bunlara entegre sa lık hizmeti sunulan merkezlerde artırımlı ücretten yararlananlar hariç olmak üzere, 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesi çerçevesinde nöbet ücreti ödenir" kuralı yer almı tır.

Anılan maddenin göndermede bulundu u **657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek 33. maddesinde ise; Yataklı tedavi kurumları, seyyar hastaneler, a ız ve di sa lı ı merkezleri, aile sa lı ı merkezleri, toplum sa lı ı merkezleri ve 112 acil sa lık hizmetlerinde** haftalık çalı ma süresi dı nda normal, acil veya bran nöbeti tutarak, bu **nöbet kar ılı nda kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle kar ılanamayan her bir nöbet saati için (nöbet süresi kesintisiz 6 saatten az olmamak üzere), a a ıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu hesaplanacak tutarda nöbet ücreti ödenir.** (Ek cümle: 02/01/2014-6514 S.K./10. md) Bu ücret yo un bakım, acil servis ve 112 acil sa lık hizmetlerinde tutulan söz konusu nöbetler için yüzde elli oranında artırımlı ödenir. Ancak ayda aile sa lı ı ve toplum sa lı ı merkezlerinde 60 saatten, di er yerlerde ve hiçbir ekilde 130 saatten fazlası için ödeme yapılmaz. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz" kuralına yer verilmi tir.

Yine, 5228 sayılı yasanın uygulamasına yönelik olarak çıkarılan Aile Hekimli i Uygulama Yönetmeli inin "Çalı ma Saatleri" ba lıklı 10.maddesinde"...(4) (De i ik:RG-16/5/2017-30068) **Aile hekimlerine ve aile sa lı ı elemanlarına ihtiyaç hâlinde, 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesinde belirtilen yerlerde haftalık çalı ma süresi ve mesai saatleri dı nda nöbet görevi verilir. Bunlara entegre sa lık hizmeti sunulan merkezlerde artırımlı ücretten yararlananlar hariç olmak üzere, 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesi çerçevesinde nöbet ücreti ödenir. Aile hekimlerine ve aile sa lı ı elemanlarına ihtiyaç hâlinde, 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesinde belirtilen yerlerde haftalık çalı ma süresi ve mesai saatleri dı nda nöbet görevi verilir. Bunlara entegre sa lık hizmeti sunulan merkezlerde artırımlı ücretten yararlananlar hariç olmak üzere, 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesi çerçevesinde nöbet ücreti ödenir.** Nöbete ili kin planlama aile hekimli i uygulamasında aksamaya mahal vermeyecek ekilde yapılır ve hafta içi sekizer saat hafta sonu ise on altı saatten fazla olmamak üzere haftalık 30 saatten fazla nöbet tutturulamaz. Aile hekimli i çalı anlarına tuttıkları nöbetler kar ılı nda ilgili kurumlarca nöbet ücreti ödenir. htiyaç halinin tespiti, illerin sa lık personeli doluluk oranı, nüfus, co rafi ko ulları, sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri, nöbet tutulacak sa lık tesisinin il veya ilçe merkezine uzaklı ı gibi kriterler göz önünde bulundurulmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.

(5) Adli tıp kurumunun do rudan hizmet vermedi i ve hastane bulunan yerlerde yerinde ölü muayenesi dı ndaki adli tıp hizmetleri hastaneler tarafından verilir. **Yerinde ölü muayenesi hizmetleri, mesai saatleri içinde toplum sa lı ı merkezi hekimlerince, mesai saatleri dı nda öncelikle toplum sa lı ı merkezi hekimleri olmak üzere aile hekimleri ve kamu hastaneleri dı ndaki di er kamu kurum ve kurulu larındaki hekimlerin de dâhil edilebilece i icap nöbeti ekinde sunulur. Hastane bulunmayan ilçe merkezleri ve entegre sa lık hizmetinin sunuldu u merkezlerde acil sa lık hizmetleri ile adlî tabiplik hizmetleri; mesai saatleri içinde aile hekimleri, mesai saatleri dı nda ve resmi tatil günlerinde ise ilçe**

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2023/569

KARAR NO : 2023/1569

merkezindeki, toplum sa lı ı merkezi hekimleri, entegre sa lık hizmeti sunulan merkezlerde çalı an hekimler ve aile hekimlerinin toplamı dikkate alınarak a a ıdaki gibi icap veya aktif nöbet uygulamaları ekinde yürütülür.

a) Hastane bulunmayan ilçe merkezlerindeki adli tıbbi hizmetler ile acil sa lık hizmetleri mesai saatleri dı nda ilçedeki toplum sa lı ı merkezi hekimleri ve aile hekimlerince icap veya aktif nöbet ekinde yürütülür. İlçe merkezindeki toplam hekim sayısı (De i ik ibare:RG-11/3/2015-29292) be veya daha az ise icap, (De i ik ibare:RG-11/3/2015-29292) be ten fazla ise aktif nöbet ekinde yürütülür.

b) Entegre sa lık hizmetinin sunuldu u merkezlerde toplam hekim sayısı (De i ik ibare:RG-11/3/2015-29292) be ve (De i ik ibare:RG-11/3/2015-29292) be ten az ise mesai saatleri dı ndaki adli tıbbi hizmetler ve acil sa lık hizmetleri; toplum sa lı ı merkezi hekimleri, entegre sa lık hizmetinin sunuldu u merkezde çalı an hekimler ve aile hekimleri tarafından münavebeli olarak icap nöbeti ekinde, toplam hekim sayısı (De i ik ibare:RG-11/3/2015-29292) be ten fazla ise münavebeli olarak aktif nöbet ekinde yürütülür.

c) Hastane bulunmayan ilçe merkezleri ile entegre sa lık hizmetinin sunuldu u merkezlerde aile hekimi sayısı birden fazla ise, müdürlük hizmet ihtiyacını de erlendirerek mesai saatlerini güne yayarak düzenler.

(6) Htiyaç olması halinde be inci fıkrada aile hekimleri için öngörülen çalı ma ekil ve ko ulları aile sa lı ı elemanları için de uygulanır. **Entegre sa lık hizmeti sunulan merkezlerde tutulan nöbetler için** aile hekimlerine ve aile sa lı ı elemanlarına nöbet ücreti ödenmez veya nöbet izni verilmez. Bu çalı maların kar ılı ı olarak farklı katsayı ile kayıtlı ki i sayısı ödemesi yapılabilir." hükmü getirilmi tir.

Yukarıda anılan Yasa ve yönetmelik kurallarının birlikte incelenmesinden; 07.09.2016 tarihli 6745 sayılı yasa de i ikli i ve anılan yasa de i ikli ine ko ut yönetmelik de i iklikleri ile anılan tarihten sonra aile hekimlerine defin ruhsatı ve ölü muayene görevi verilebilece i, Adli tıp kurumunun do rudan hizmet vermedi i, hastane bulunan yerlerde yerinde ölü muayenesi dı ndaki adli tıp hizmetleri hastaneler tarafından verilecek olmakla birlikte; yerinde ölü muayenesinin aile hekimleri ile de ko ullarına göre "icap veya aktif" nöbet biçiminde yürütülece i, bu kapsamda entegre sa lık hizmeti verilen ve farklı katsayıdan yararlanan aile hekimlerinin hastaneden verdi i hizmetler için nöbet ücreti ödenmeyece i açıkça düzenlenmi olmakla birlikte; aile hekimleri bakımından tutulan nöbetler sırasında "Adli defin ve icap nöbeti" durumunda ücret verilip verilmeyece ine yönelik bir düzenlemeye gidilmedi i, bu bakımdan bir "bo luk" bulundu u görülmektedir.

Bu çerçevede; Anayasa'nın "Zorla çalı tırma yasa ı" ba lıklı 18/1. maddesinde; hiç kimsenin zorla çalı tırlamayaca ı, angaryanın yasak oldu u, "Ücrette adalet sa lanması" ba lıklı 55. maddesinde ise; ücretin eme in kar ılı ı oldu u, Devletin çalı anların yaptıkları i e uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve di er sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alaca ı öngörölmü tür.

Yine Anayasa'nın 90/5. maddesinde; usulüne göre yürürlü e konulmu Milletlerarası andla maların kanun hükmünde oldu u, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine ba vurulamayaca ı, usulüne göre yürürlü e konulmu temel hak ve özgürlüklere ili kin milletlerarası andla malarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyu mazlıklarda milletlerarası andla ma hükümlerinin esas alınaca ı hükme ba lanmı tir.

Anayasanın 90. maddesi uyarınca kanun hükmünde olan 23.1.1998 gün ve 4333 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Cebri veya Mecburi Çalı tırmaya li kin LO Sözle mesi'nin (29 No'lu Sözle me) 1. maddesinde; Uluslararası Çalı ma Örgütü'nün bu Sözle me'yi onaylayan her üyesinin mümkün oldu u kadar kısa bir sürede her ne ekil altında

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2023/569

KARAR NO : 2023/1569

olursa olsun cebri veya mecburi çalı tırmanın kaldırılmasını taahhüt etti i, 14. maddesinde; 10. maddede öngörülen cebri veya mecburi çalı tırma haricinde, ne ekilde olursa olsun, cebri veya mecburi çalı tırmanın ücretinin nakit olarak ödenmesi gerekti i ve bu ücretin aynı tür i ler için i çilerin istihdam edildikleri bölgede yürürlükte olanlardan ve ne de i çilerin i e alındıkları bölgede yürürlükte olanlardan daha a a 1 olmaması gerekti i düzenlenmi tir.

Olayda, yukarıda de inilen mevzuat hükümlerinin de erlendirilmesinden, gerek entegre hizmet verilen merkezde görev yapan gerekse bu merkezler dı nda ba ımsız aile sa lı 1 merkezinde görev yapan aile hekimlerine "defin ve yerinde ölü muayenesi ile icap" nöbeti görevi verilebilece i, ASM'de görevli aile hekimi için bunun icap nöbeti ekinde, entegre hizmet sunulan sa lık merkezinde görevli aile hekimi için de yönetmelikte belirlenen ko ullara göre "icap" ya da "aktif" nöbet ekinde olabilece i ve bu nöbetler kar ılı nda, adli defin ve icap nöbeti hizmeti için Anayasanın yukarıda de inilen "angarya yasa 1" düzenlemesini içeren 18.maddesi kapsamında, kurumunca izin kullandırılmayan memurlarıyla sözle meli personele nöbet ücreti ödenmesi gerekti i sonucuna varılmı tir.

Bu durumda; Ankara li, Çamlıdere İ çesi, Çamlıdere Entegre Aile Sa lık Merkezinde aile hekimi olarak görev yapan davacının, davalı idarece Ölüm Bildirim Sistemi Nöbet görevi ile görevlendirilmesi üzerine yerinde icra etti i nöbetler kar ılı nda kurumunca izin kullandırıldı ı yönünde davalı idarenin herhangi bir beyanın olmadı ı da dikkate alındı ında; ölü yerine giderek yerinde icra etti i nöbet görevi kar ılı 1 olan ve 2023 yılı Ocak ayına isabet eden nöbet ücretlerinin tarafına ödenmesi istemiyle yaptı ı ba vurunun reddine ili kin dava konusu i lemde Anayasaya ve hukuka uyarlık görülmemi tir.

Öte yandan, Anayasanın 125.maddesi gere ince, dava konusu i lem sebebiyle davacının mahrum kaldı ı 2023 yılı Ocak ayı adli defin ve icabet nöbeti ücretlerinin davalı idareye ba vuruldu u 02/03/2023 tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi gerekmektedir.

Di er yandan, davalı idarece, "Aile Hekimli i Sözle me Ve Ödeme Yönetmeli i'nin 18.maddesinin be inci fıkrasında, *Entegre sa lık hizmeti sunulan merkezlerde, nöbet hizmetlerini de kapsam üzere 2400 ki iye kadar, her gruptaki ki i sayısı o grubun katsayısıyla çarpılır ve bulunan puanlar toplanır (A). Daha sonra bu toplam puan, 1,65 katsayısıyla çarpılarak (Ax1,65) ara puan hesaplanır.* Hükmüne, 8.fıkrasında ise, *Ödemeye esas olacak pozisyonun entegre sa lık hizmeti sunulan merkezlerde ya da nüfus ve co raflı yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak dü ük oldu u Bakanlıkça belirlenen yerlerde olması halinde, kayıtlı ki i sayısının 2400'den fazla, di er yerlerde ise 4000'den fazla olması halinde; büyükten küçü e do ru grup katsayısı sıralaması esas alınmak üzere ödeme yapılır ve bu sayıları a an kısım için ise aile hekimlerine herhangi bir ödeme yapılmaz.* hükmüne yer verildi i, anılan hükümler do rultusunda davacının talebinin reddi gerekti i" ileri sürülmü ise de, Anayasada memur ve di er kamu görevlilerinin statüsüne ili kin hususların Kanunla düzenlenece ine hükmedildi i, parasal ve özlük hakların da statüye ili kin bir husus oldu u, davacı tarafından yerine getirilen adli defin ve icap nöbeti hizmetleri kar ılı nda ödeme yapılmamasının Yönetmelikle yasaklanamayaca ı, bu durumun Anayasada açıkça güvence altına alınan Hukuk Devleti ilkesi ile Angarya Yasa 1 ilkelerine aykırılık olu turaca ı anla ılımlı olup davalı idarenin bu yöndeki itirazları yerinde görülmemi tir.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu i lemin **iptaline**, dava konusu i lem sebebiyle davacının mahrum kaldı ı 2023 yılı Ocak ayı adli defin ve icabet nöbeti ücretlerinin davalı idareye ba vuruldu u 02/03/2023 tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi isteminin **kabulüne ve davacıya ödenmesine**, a a ıda dökümü yapılan 462,90-TL yargılama gideri ile karar tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 5.500,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, posta

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2023/569

KARAR NO : 2023/1569

ücreti avansından artan miktarın kararın kesinle mesinden sonra davacıya re'sen iadesine, bu kararın tebli ini izleyen günden itibaren **30** gün içerisinde **Ankara Bölge dare Mahkemesi'ne** istinaf yolu açık olmak üzere, 20/09/2023 tarihinde karar verildi.

HAK M
167944

YARGILAMA G DER :

Ba vurma Harcı : 179,90 TL
Karar Harcı : 179,90 TL
Vekalet Harcı : 25,60 TL
Posta Gideri : 77,50 TL

TOPLAM : 462,90 TL